

Nr 62.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående rätt till tjänst-
årsberäkning i pensionshänseende i vissa fall för be-
fattningshavare hos skogsvårdsstyrelse; given Stock-
holms slott den 12 februari 1943.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av stats-
rådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bi-
falla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

GUSTAF.

K. G. Ewerlöf.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 febru-
ari 1943.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden
PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON,
BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Statsrådet Ewerlöf anmäler uppkommen fråga om viss ändring i regle-
mentet för statens pensionsanstalt och anför därvid.

Befattningshavare med pensionsrätt i statens pensionsanstalt äger enligt
§ 22 mom. 1 reglementet för anstalten vid beräkning av tjänstepensionsbe-
lopp tillgodoräkna ej blott de tjänstår, som han intjänat i den befattning,
från vilken avgången sker, utan jämväl bland annat de tjänstår, han intjä-
nat för pension i statstjänst, som medfört rätt till tjänstepension. Fråga har
nu uppkommit om sådan ändring i reglementet för pensionsanstalten, att de
befattningshavare hos skogsvårdsstyrelserna, vilka tidigare innehaft icke pen-
sionsberättigande befattning vid domänverket och entledigats i samband med

omorganisation av verket, skulle vid bestämmande av tjänstepension enligt reglementet såsom tjänstår få tillgodoräkna anställningstiden vid domänverket.

Vid 1933 års riksdag beslöts indragning av viss personal vid domänverket (prop. nr 233; sammansatta banko- och jordbruksutsk. utl. nr 1; riksd. skr. nr 269). I överensstämmelse med statsmakternas beslut entledigades därefter från verket viss icke-ordinarie personal, som i enlighet med av riksdagen godkända grunder tillerkändes förtidspension eller livränta. Vidare entledigades utan ersättning viss icke-ordinarie personal, som erhållit anställning hos de nyinrättade stiftsnämnderna. I brev den 11 augusti 1933 erinrade Kungl. Maj:t, att sammansatta banko- och jordbruksutskottet i sitt överpropositionen nr 233 avgivna, av riksdagen godkända utlåtande förutsatt, att rekrytering från domänverket skulle komma att äga rum i samma utsträckning som utökning skedde av antalet befintliga befattningar hos skogsvårdsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Kopparbergs län. Vid tillsättandet i övrigt av befattning inom dessa skogsvårdsstyrelser i tävlan med övertalig personal vid domänverket borde ifrågakomma endast hos skogsvårdsstyrelse årsanställd personal. I överensstämmelse härmed anställdes enligt föreliggande uppgifter under år 1933 hos skogsvårdsstyrelserna 7 icke-ordinarie jägmästare och ett 20-tal icke-ordinarie kronojägare, vilka entledigades från sin anställning i domänverket utan ersättning.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har distriktsjägmästaren hos skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län B. J. E. Svedmark gjort framställning om vidtagande av åtgärder i syfte att icke-ordinarie befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna, som i samband med omorganisationen av domänverket övergått från icke pensionsberättigande anställning därstädes, måtte i pensionshänseende få tillgodoräkna tjänstgöringen hos domänverket.

Skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län har tillstyrkt den av Svedmark gjorda framställningen. Efter att ha erinrat om propositionen nr 233 till 1933 års riksdag samt direktiven i Kungl. Maj:ts förut omtalade brev den 11 augusti 1933 har styrelsen anfört, att den på grund av nämnda direktiv antagit en del av domänverkets övertaliga personal, däribland Svedmark. Enligt styrelsens åsikt hade det varit fråga om en tvångsvis överflyttning av befattningshavare i allmän tjänst till annan tjänst av allmän natur. Skogsvårdsstyrelsen hade tidigare gjort framställning till statens pensionsanstalt i syfte att bereda personal hos styrelsen, som tidigare varit anställd vid domänverket, möjlighet att tillgodoräkna tjänstår för tjänstgöringstiden vid domänverket. Enligt pensionsanstaltens beslut skulle endast de tjänstemän, som tidigare innehaft ordinarie tjänst hos domänverket få åtnjuta denna förmån. Flera av skogsvårdsstyrelsens tjänstemän, som under många år innehaft fast ehuru icke ordinarie tjänst hos domänverket, skulle härigenom få uppbära en i hög grad avkortad pension, vilket förhållande icke vore tillfredsställande.

Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund har framhållit bland an-

nat, att nu berörda befattningshavare kommit i en avsevärt sämre ställning i pensionshänseende än om de kvarstannat i statstjänst. Enligt centralrådets åsikt föreläge starka skäl att förbättra nu ifrågavarande befattningshavares pensionsvillkor genom utsträckning av möjligheterna att tillgodoräkna tjänst-år. Därvid borde beaktas, att frågan syntes hava betydelse endast för de icke-ordinarie tjänstemän vid domänverket, vilka trätt i tjänst hos skogsvårdsstyrelse före den 1 juli 1935, då civila tjänstepensionsreglementet trätt i kraft. För dem, som därefter vunnit sådan anställning, syntes gällande bestämmelser medgiva en tillfredsställande lösning av pensionsförhållandena.

Statens pensionsanstalt, som efter två särskilda remisser yttrat sig i ärendet, har i det första utlåtandet hemställt, att den av Svedmark gjorda framställningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Efter att hava lämnat en redogörelse för innebörden av tillgodoräkningsbestämmelserna i § 22 mom. 1 i anstaltens reglemente har anstalten anfört bland annat följande,

Pensionsanstalten finner sig icke kunna tillstyrka, att tillgodoräkningsreglerna enligt reglementet för anstalten nu generellt ändras så, att envar i anstalten delaktig, före den 1 juli 1935 där inträdd befattningshavare, vilken tidigare innehaft icke-ordinarie statstjänst, å vilken civila tjänstepensionsreglementet sedermera erhållit tillämpning, beredes rätt till tjänstårsberäkning för avgiftsfri tid för statsanställning.

Att i enlighet med föreliggande framställning medgiva sådan rätt endast för de befattningshavare hos skogsvårdsstyrelse, vilka tidigare innehaft tjänst vid domänverket, finner pensionsanstalten betänkligt med hänsyn bland annat till de prejudicerande verkningar ett sådant medgivande skulle kunna få.

Pensionsanstalten får i detta sammanhang framhålla, att, ehuru i samband med regleringen år 1933 av grunderna för ersättning m. m. till viss övertalig personal vid domänverket särskilda pensionsbestämmelser meddelades i fråga om de ordinarie tjänstemän vid verket, vilka förutsattes komma att övergå till befattning hos bl. a. skogsvårdsstyrelse, åtgärder för ordnande av pensionsförhållandena för icke-ordinarie tjänstemän efter sådan övergång icke synas hava ifrågasatts.

Domänstyrelsen har framhållit, att den personal, som entledigats i samband med domänverkets omorganisation, i regel erhållit förtidspension eller annan ersättning, varför bestämmelser om pension för denna personal icke kunde komma i fråga. Vad beträffade de befattningshavare, som i samband med omorganisationen erhållit anställning hos skogsvårdsstyrelse, hade domänstyrelsen förutsatt, att deras pensionsfråga skulle tillfredsställande ordnas i och med övergången till skogsvårdsstyrelserna. Enligt domänstyrelsens åsikt kunde pensionsanstaltens invändningar mot förevarande förslag till lösning av frågan icke uppväga de starka skäl för bifall till densamma, som anförts av centralrådet och skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län. Domänstyrelsen ansåge det vara rättvist och billigt, att ifrågavarande personal erhöle begärd rätt till tjänstårsberäkning vid bestämmande av tjänstepension.

Statskontoret har i avgivet utlåtande anfört.

Statskontoret finner starka billighetsskäl tala för att sådan personal hos skogsvårdsstyrelserna, som tidigare innehaft icke-ordinarie tjänst hos domänverket och som entledigats från dylik tjänst i samband med domänverkets

omorganisation, medgives rätt att för pension från statens pensionsanstalt tillgodoräkna nämnda statliga anställning. Ett sådant medgivande kan enligt statskontorets uppfattning knappast väntas medföra några mera vittgående konsekvenser. Ämbetsverket vill fördenskull icke motsätta sig, att framställning sker till riksdagen i berörda hänseende. Tillgodoräkningsrätten torde dock lämpligen böra begränsas att omfatta två tredjedelar av tid, varunder befattningshavaren innehaft icke-ordinarie tjänst hos domänverket och vid sådant förhållande icke vara förbunden med skyldighet att erlagga pensionsavgift för sålunda tillgodoräknad tid.

I sitt förnyade utlåtande har *statens pensionsanstalt* anfört följande.

I betraktande av vad domänstyrelsen och statskontoret i ärendet anfört vill pensionsanstalten icke motsätta sig, att befattningshavare hos skogsvårdsstyrelse, som tidigare innehaft icke-ordinarie tjänst vid domänverket men entledigats därifrån i samband med omorganisation av verket, erhålla möjlighet till tjänstårsberäkning för pension från pensionsanstalten för sådan tid före entledigandet, under vilken dylik tjänst innehafts men för vilken tjänstårsberäkning enligt de allmänna bestämmelserna i reglementet för anstalten (§ 22) ej är medgiven. Härför läser emellertid erfordras medverkan av riksdagen.

Med hänsyn till bl. a. de ifrågavarande befattningshavare i vissa fall tillkommande förmånerna av förtidspension eller livränta synes dock rätt till tjänstårsberäkning icke böra generellt medgivas. Enligt pensionsanstaltens mening bör frågan, huruvida och i vad mån tjänstårsberäkning skall medgivas, lämpligen prövas av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall. Föreskriften härom synes kunna meddelas i form av ett övergångsstadgande till kap. VII reglementet för pensionsanstalten av förslagsvis följande lydelse:

»Har befattningshavare hos skogsvårdsstyrelse tidigare innehaft icke-ordinarie tjänst vid domänverket och därifrån entledigats i samband med omorganisation av verket, beror på prövning av Kungl. Maj:t om och i vad mån vid bestämmande av genast börjande tjänstepension tjänstår, utöver vad som följer av bestämmelserna i § 22, må tillgodoräknas befattningshavaren för tid före entledigandet, under vilken han innehaft sådan tjänst.»

Före-
draganden.

Även jag anser mig böra förorda, att möjlighet beredes att tillgodoräkna ifrågavarande befattningshavare, som i samband med omorganisation av domänverket övergått i skogsvårdsstyrelses tjänst, tjänstår för pension från statens pensionsanstalt för sådan anställning vid domänverket, för vilken tjänstårsberäkning icke är medgiven enligt nu gällande bestämmelser i reglementet för anstalten.

Beträffande de närmare villkoren för tjänstårsberäkningen ansluter jag mig till pensionsanstaltens förslag.

Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen fattat beslut i ärendet, vidtaga erforderliga ändringar i pensionsanstaltens reglemente.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad i det föregående förordats, meddela bestämmelser om rätt till tjänstårsberäkning i pensionshänseende i vissa fall för befattningshavare hos skogsvårdsstyrelse.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Wærneman.
